

Годишњи извештај о раду СОС Дечијих села Србија 2016.

Годишњи извештај 2016

Фебруар 2016

САДРЖАЈ

1. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

1.1 Преглед најважнијих активности СОС Дечијих села у 2016.....	5
---	---

2. ИЗВЕШТАЈ О ПРОГРАМИМА И ПРОЈЕКТИМА

2.1. СОС Дечије село Краљево.....	10
2.2. Заједница младих и програм полу – самосталног живота.....	12
2.3. Пројекат „Јачање капацитета хранитељских породица“, Краљево.....	13
2.4. Програм јачања породица Ниш.....	14
2.5. Партнерски програм „Јачање капацитета хранитељских породица“, Ниш.....	16
2.6. Програм јачања породица Обреновац.....	17
2.7. Програм јачања породица Земун и Нови Београд- „Оснаживање младих ромских породица“	18
2.8. Пројекат „Јаки млади – социјална инклузија и економска одрживост младих у ризику“.....	19
3. Наше приче.....	21

3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

3.1 Финансије и локални приходи.....	25
--------------------------------------	----

Први део: Годишњи извештај

1.1 Преглед најважнијих активности СОС Дечијих села у 2016.

Велика избегличка криза обележила је у великој мери и рад СОС Дечијих села у 2016. години. У 2015 и првој половини 2016, око 920.000 избеглица, највише из Сирије, Авганистана и Ирака, прошло је кроз Србију, на свом путу ка Мађарској и Хрватској. Након затварања Западно- балканске руте, број избеглица које остају у Србији се повећао - са 2000 избеглица, колико је било у марту 2016, на 7550 у децембру 2016. Према незваничним подацима, на крају 2016, у Србији се налазило око 9000 избеглица, од чега су 2543 деца. Око 83% избеглица смештено је у 16 Прихватних центара и Центара за азил. Очекује се да ће почетком 2017. у Србији бити око 12.000 избеглица.

СОС Дечија села Србија, од августа 2015, уз подршку међународне организације СОС Дечија села спроводе **Програм ургентне помоћи „Солидарност“**, са циљем да олакшају патње деци избеглицама и њиховим породицама и обезбеде психо-социјалну подршку, хитну помоћ и приступ информацијама за избеглице, кроз рад мобилних тимова, ИТ подршку и подршку локалним заједницама да одговоре на потребе избеглица. **До краја 2016, обезбедили смо помоћ и подршку за 82.703 деце и мајки, кроз Сигурна места за децу, Породични кутак и Кутак за мајку и бебе, док је „Супер аутобус“ организовао активности за 8.347 деце. Од почетка пројекта, до краја 2016, поделили смо 397.973 пакета помоћи и на 7 локација пружили 458.484 ИТ услуга.** Како је транзитни период завршен и јасно је да ће избеглице у Србији боравити дужи период, СОС Дечија села прилагодила су своје активности актуелним потребама избеглица. Тако је **наш фокус био на партиципацији и неформалним образовним активностима за децу и младе, окупационим активностима за одрасле и психо-социјалној подршци.**

Током 2016 СОС Дечија села Србија наставила су са пружањем услуга у области иновативне алтернативне бриге о деци, јачању породица и оснаживању младих.

Имајући у виду да су светска економска криза и избегличка криза, значајно утицале на усмеравање донација и смањиле могућност донатора да у континуитету подржавају наш рад, један од важних задатака био је да обезбедимо средства за наше програме од донатора из Србије – институционалних и других.

На Генералној Скупштини СОС Дечијих села, одржаној 23. јуна у Инсбруку, СОС Дечија села Србија

добила су сертификат о пуноправном чланству у Међународној организацији СОС Дечија села, што је велика мотивација да и у будућности одржимо квалитет нашег рада у духу наше мисије, визије и циљева.

Дефинисали смо **Дугорочни стратешки план за период од 2015 до 2020**, имајући у виду економску кризу, реалне могућности и ресурсе организације.

Дугорочна стратегија

Дефинисали смо **Дугорочни стратешки план за период од 2015 до 2020**, имајући у виду економску кризу, реалне могућности и ресурсе организације. Наша стратегија фокусирана је на одрживи развој и очувању квалитета постојећих услуга. Наш циљ је да будемо јака и препознатљива организација, која обезбеђује квалитетну бригу о деци и кроз партнерство са јавним приватним и пословним сектором и имплементацију нових програма ради на остварењу визије – да свако дете одраста у дому пуном љубави.

Партнерство са осталим владиним и невладиним организацијама ствара могућност за побољшање ситуације и већу подршку за децу у ризику. Јачање брэнда организације, већа видљивост и заговарање за дечија права су важна, али још увек недовољно развијена подручја нашег рада и један од предуслова за развој наше организације.

Основни предуслов за очување квалитета рада и развој организације је јачање интерних ресурса, као и додатна финансијска подршка и улагање у прикупљање средстава. Кључна побољшања наше организације у периоду 2015-2020, када је ова област у питању, огледаће се у фокусирању на постизање стратешких циљева и улагању времена у дугорочну сарадњу са великим компанијама. **СОС Дечија села Србија Србија** ће интензивирати и свој рад у прикупљању средстава из јавних фондова и да ће покренути поступак за истражити могућности за прикупљање средстава од индивидуалних донатора у Србији.

Кадровска питања у СОС Дечијим селима Србија у 2016.

Током 2016, готово све расположиве ресурсе у Националној организацији ангажовали смо на подршку **Програму хитне помоћи „Солидарност“**. Ово је такође била година када је започета реализација пројекта **„Јаки млади“** и када смо успоставили нови **Програм јачања породица – за локације Нови Београд и Земун**.

У 2016. било је значајних промена када је у питању обим активности на Програму хитне помоћи „Солидарност“. Број запослених на овом пројекту прилагођен је ситуацији на терену, па је од 27 запослених, колико их је било 30. јуна 2016, до 31. децембра порастао на 72, што представља раст од 267% за период од пола године.

Цели национални менаџмент тим је пружао сталну, свакодневну подршку за програм хитне помоћи, а додатни напори су уложени од стране програмског и одеа за људске ресурсе, у дефинисању и примени стандарда рада, начина извештавања, састанцима са представницима других институција и организација и у селекцији, обуци, подршци и превенцији флукуације и изградњи капацитета запослених.

Програми и пројекти СОС Дечијих села Србија

Током 2016, подржали смо 1.581 дете и 339 одраслих, кроз различите програме и пројекте.

У СОС Дечијем селу **Краљево**, обезбедили смо топли породични дом за 72 деце у 14 СОС породица. У **Заједници младих** живи 11 средњошколаца, док у **Програму самосталног живота** уз помажемо осамостаљивање 13 младих људи. Посебно смо поносни на 10 студената који се школују у Београду, Крагујевцу, Чачку, Нишу и Трстенику.

Кроз **програме јачања породица у Београду, Нишу и Обреновцу**, подржали смо 250 породица са 352 деце и 259 одраслих, док смо кроз пројекат **„Јачање капацитета хранитељских породица на локацијама Ниш и Краљево“** пружили подршку за 120 деце и 80 хранитеља.

У оквиру пројеката „Јаки млади – подршка запошљавању“, кроз едукације, стручно усавршавање, праксу и запошљавање оснажили смо 30 младих људи.

На Програму хитне помоћи „Солидарност“, кроз Сигурна места за децу, Кутак за мајку и бебе, Породични кутак, активности мобилних тимова и „Супер аутобус“ тима обезбедили смо подршку за 82.703 деце и мајки избеглица. Пружили смо 458.484 ИТ услуге, укључујући приступ Интернету и пуњењу мобилних телефона. Инвестирали смо 26.400 евра у изградњу капацитета локалних заједница за одговор на избегличку кризу (реконструкција и мањи грађевинске радови на адаптацији прихватних центара, донација у опреми материјалу, као и тренинзи и едукације за запослене).

Други део: Извештај о СОС програмима и пројектима

Извештај о СОС програмима и пројектима

2.1. СОС Дечије село Краљево

СОС Дечије село Краљево представља јединствен концепт бриге о деци без родитељског старања, који деци пружа могућност да одрасту у брижном породичном окружењу, у хранитељским СОС породицама. У СОС Дечијем селу Краљево, деци о којој родитељи из било ког разлога нису могли да се старају, пружамо нови дом у којем одрастају са СОС родитељем и биолошком и СОС браћом и сестрама. У СОС породици деца живе док не постигну индивидуалну спремност да могу прећи у **Заједницу младих**, која представља другу фазу дугорочне бриге. У **Заједници младих**, која се налази неколико километара од СОС Дечијег села, млади настављају свој живот, све док не заврше школовање или се не оспособе за неко од одабраних занимања.

У 2016 прославили смо 11. годишњицу рада у Србији. На крају године, у 14 СОС породица бринемо о 68 деце (28 девојчица и 40 дечака), од чега су шесторо деца узраста од 2.5 до 4 године. Старија деца су јако лепо прихватила малишане, труде се да им поклањају пажњу и међусобно се такмиче ко ће се више играти са њима. Током прошле године, три девојке су се преселиле у **Заједницу младих**, а једна девојчица се вратила у своју биолошку породицу.

Сва деца о којој бринемо су укључена у образовни систем и ван наставне активности, где остварују јако добре резултате. 44 деце похађа основну школу, 2 детета су предшколског узраста, петоро деце иду у вртић, а 6 младих похађају средњу школу. Како подстичемо децу да пронађу и остваре своје таленте, петоро малишана похађа Основну музичку школу, где свирају хармонику, кларинет, удараљке и тромбон.

Седморо деце, која похађају основну школу, из различитих разлога, раде по посебно израђеном програму образовања, који је у складу са инклузивним образовањем. Четворо деце са проблемима у развоју смештено је у три СОС породице. Брига о овој деци захтева посебну посвећеност и додатно ангажовање и СОС родитеља, и чланова психо-педагошке тима. Ови малишани су такође укључени у образовни систем; један дечак иде у први разред специјалне школе „Иво Лола Рибар“; други дечак иде у други разред Пољопривредне школе, по посебно израђеном програму. У првој половини године, био је ангажован лични асистент за рад са дечаком који има здравствене и проблеме у понашању. Уз редовну терапију, његово понашање је побољшано, те је нову школску годину започео без персоналног асистента.

Уз подршку петоро волонтера обезбеђена је помоћ деци у учењу српског и енглеског језика и математике, као и организовање спортских активности за децу у СОС Дечијем селу.

Биолшки родитељи и сродници деце су веома важни за свако дете и ми смо се трудили да одржимо и подстакнемо одржавање везе између деце и њихових породица и рођака, кад год је то било могуће. Деца са њима проводе пазнике и део зимског и летњег распуста. Месецима после тога, са одушевљењем причају о овим посетама. Те приче су увек лепе, дугачке и често понављане.

Хор СОС Дечијег села Краљево – „Звездице“ , који има 35 чланова активно је наступао оком целе године – на прослави 8. Марта, Дана СОС Дечијег села Краљево, током Дечије недеље, на манифестацији „Деца песници за децу“. У 2016, наша фолклорна група „Девет Југовића“, такође је наставила са радом.

Протекла година је, за децу о којој бринемо, била испуњена и путовањима. Дванаесторо деце је, у организацији удружења „Ластавица“. За 34 деце, током летњег распуста, био је организован боравак у Међународном кампу СОС Дечијих села у Калдонацу (Италија), док је 27 деце летовало у Чању (Црна Гора).

49 деце, узраста од 7 до 14 година имало је прилику да учествује на филмским радионицама, које је организовала „Филмкултура“, док је осморе деце учествовало у летњем кампу „Sport&Fun“, који је организовала невладина организација „Нигресив“ из Ниша.

Дан СОС Дечијег села Краљево и 11 година рада у Србији, прославили смо у октобру. Том приликом, организована је и додела прстенова за СОС маме које су овом позиву посвећене 10 година.

Рад СОС Дечијег села у великој мери помогла је подршка партнера и донатора.

2.2. Заједница младих и Програм полу - самосталног живота

У **Заједници младих**, током 2016, живело је 16 младих људи, док их тренутно има 11 (током године, једна девојка се вратила у своју биолошку породицу, једна се удала, док је троје младих људи прешло у **Програм полу - самосталног живота**). Ови млади људи похађају средњу школу, у којој углавном остварују добре резултате, а о њиховим потребама свакодневно брину едукатори. У складу са постигнутим резултатима, едукатори креирају индивидуалне планове за учење за сваку младу особу и организују додатне часове за све који имају слабије резултате. Највећи изазов је постићи очувати мотивацију ових младих људи.

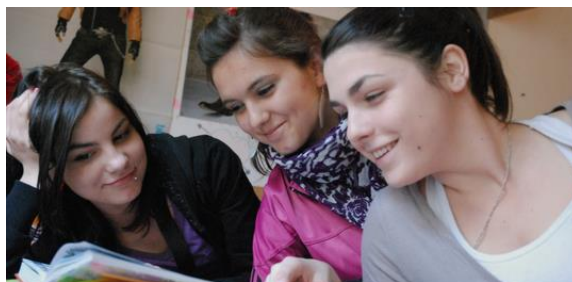
У складу са њиховим појединачним проблемима и потребама, млади су укључени у индивидуални рад са психологом и другим релевантним стручњацима. Они им помажу да се адаптирају на нове услове живота стекну и оснаже самопоуздање и превазиђу адолесцентске кризе.

Велики број младих током лета је искористио прилику да радећи сезонске послове заради додатни новац. Поред тога, имали су прилике да се одморе и опусте током излета на планину Гоч и приликом посете јагодинском аква парку.

Како је у 2016 настављена сарадња са МК Групом, имали су прилику да неколико дана проведу на Копаонику, где је за њих организована радионица „Дигитална писменост“, на којој су имали прилику да науче нешто више о безбедности на Интернету, онлајн учењу и употреби друштвених мрежа.

На крају године, учествовали су у радионицама „Буди свој“, које имају за циљ да их оснаже и припреме за самосталан живот. Радионице су део пројекта „Буди свој“, који спроводе Војвођанска банка и министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, са циљем подршке младима који напуштају систем социјалне заштите.

Сви млади људи о којима бринемо одржавају стабилне везе са СОС породицама у којима су одрасли, као и са својим биолошким породицама. Редовно их посећују, док њихова млађа браћа и сестре, такође често долазе у Заједницу младих где уживају у времену проведеном заједно.

Програм полу-самосталног живота

У **Програму полу-самосталног живота**, младе људе о којима бринемо, у зависности од потреба, пратимо и помажемо материјално, саветодавно и финансијски.

Тренутно на овај начин бринемо о 11 младих, од којих су 10 студенти, а једна млада особа је запослена.

Током 2016, четворо младих напустило је програм из различитих разлога. Двоје младих људи отишло је у иностранство, а једна девојка се удала и живи са мужем у Старој Пазови.

Два младића похађају Вишу техничку школу, а два су уписала другу годину Машинско – техничке школе у Трстенику. Једна девојка студира на Високој техничкој школи у Чачку, на смеру производни менаџмент, док је девојка која студира биологију у Нишу уписала трећу годину, баш као и девојка која студира Високу школу струковних студија у Чачку. Две девојке су успешно завршиле студије. Једна је уписала мастер студије на Факултету примењених уметности у Београду, док је друга започела програм стажирања на Високој техничкој школи струковних студија у Чачку.

Један младић се успешно осамосталио. Он ради у компанији „Баним рекламе“ и живи у стану који обезбеђује Центар за социјални рад.

Две девојке које нису желеле да се укључе у програм **Полу-самосталног живота** су пронашле посао и живе заједно у изнајмљеном стану. Двојица младића аплицирала за новчану помоћ и добила исту – један за становање, а други за додатно усавршавање.

Млади који се припремају за самосталаност, кроз **Програм полу-самосталног живота**, такође одржавају свакодневни контакт са својим породицама у Заједници младих и СОС Дечијем селу Краљево.

2.3. Пројекат „Јачање капацитета хранитељских породица“ (Краљево)

СОС Дечија села Србија су овај пројекат, током 2016, спровела у сарадњи са **Центром за породични смештај и усвојење Крагујевац**, уз подршку **Британско – српског добровољног фонда**. Основни циљ пројекта је јачања капацитета хранитељских породица за квалитетну бригу о деци на хранитељству.

У пројекат је било укључено **20 хранитеља и двадесеторо деце на хранитељству**. За хранитеље, СОС родитеље и СОС тете/породичне асистенте организована је обука у **СОС Дечијем селу Краљево**.

Размени искустава и добрих пракси између хранитељских и СОС породица, допринела је и организована посета хранитеља СОС Дечијем селу Краљево и заједнички ручак у етно ресторану у Врњачкој бањи.

За децу из хранитељских породица организовали смо заједничку прославу Нове године и поделу новогодишњих пакетића. Учесници у пројекту изнели су веома позитивне утиске о пројектним активностима, тако да планирамо наставак овог пројекта и у 2017.

2.4. Програм јачања породица – Центар за подршку породици „Путоказ“, Ниш

Програм јачања породица у Нишу покренут је крајем 2013. године, као ЕУ грант, у сарадњи са СОС Дечијим селима Бугарска, уз финансијску подршку Европске Уније и СОС Дечијих села Холандија. У оквиру програма, који је трајао од новембра 2013. до новембра 2015, формиран је **Центар за подршку породици “Путоказ”**, са седиштем у центру Ниша, као место где се деца, младима и породицама пружа психосоцијална, образовна и други видови подршке кроз различите услуге.

Центар „Путоказ“ наставио је свој рад и у 2015/2016, уз подршку организација и институција са којима сарађујемо и реалокацију средстава из других СОС програма и пројеката. Финансирање Центра за подршку породици „Путоказ“ обезбеђено је до краја јуна 2017, захваљујући финансирању СОС Дечијих села Шведска и Британско – српског добровољног фонда.

До краја децембра 2016, **Центар „Путоказ“ је, кроз различите услуге** (индивидуално саветовање за децу и родитеље, подршка деци у учењу, креативне, едукативне и рекреативне активности за децу, групно саветовање за родитеље и децу у ризику, Клуб за младе, материјална помоћ),

обезбедио подршку за 179 породица, 678 одраслих и 981 дете. 86 породица (166 деце и 125 одраслих) добило је дугорочну подршку, у складу са методама програма јачања породица. Такође, током 2016, 40 породица је, захваљујући оствареном напретку изашло из **Програма јачања породица**.

Око 40% корисника наших услуга упућено је од стране партнера – Центра за социјални рад и Центра за породични смештај и усвојење, 55% корисника је контактирало „Путоказ“ на сопствену иницијативу, док је 5% упућено од стране осталих невладиних организација и државних институција.

Неке од активности које **Центар за подршку породици „Путоказ“** спроводи су: индивидуално психосоцијално саветовање за члана породице који је у ризику, групно саветовање за децу и родитеље из ризичних група, школа за родитеље, клуб за младе, подршка у образовању, организација тренинга развоја социјалних и практичних животних вештина за одрасле, децу и омладину из социјално угрожених породица. Чланови стручног тима раде и на терену, посећујући породице у њиховим домовима.

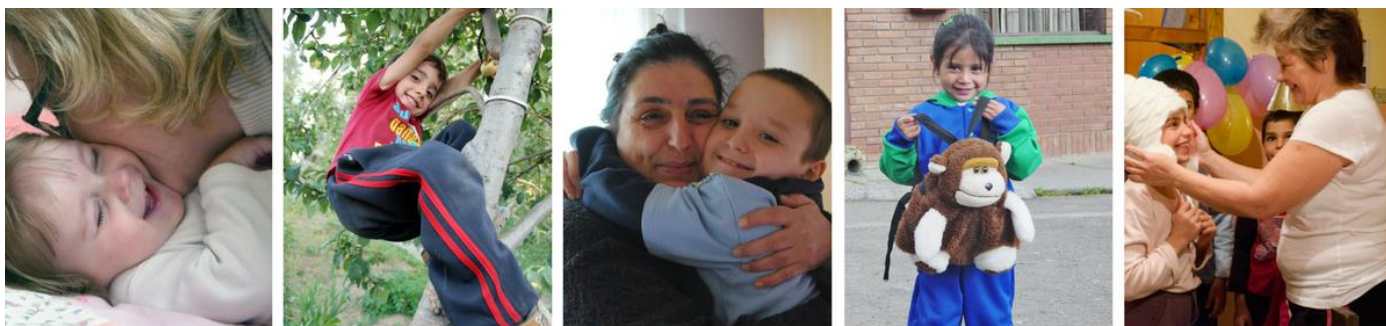
У другој половини 2016, започели смо са имплементацијом **Политике заштите деце**, што значи да су наши сарадници у складу са стандардима за заштиту деце Међународне организације СОС Дечија села препознају и пријављују случајеве насиља над децом и кршења дечијих права, по унапређеној методологији, што је важан корак у борби против насиља над децом и његовој превенцији.

Током целе године, организовали смо различите активности и радионице у сарадњи са локалним организацијама и институцијама. Учествовали смо и у различитим промотивним акцијама, са циљем подизања видљивости у локалној заједници. Тако смо обележили **Светски дан социјалне правде**, у сарадњи са Центром за младе, **Међународни дан породица** са организацијом „Супер грађанин“, **Светски дан младих**, у сарадњи са Канцеларијом за младе Ниш и Дечију недељу са Основном школом „Десанка Максимовић“. Поред тога, прославили смо **Међународни дан СОС Дечијих села** и организовали ускршње активности за децу на отвореном. Организовали смо едукативне радионице за децу у сарадњи са основним школама „Вук Караџић“ и „Десанка Максимовић“, средњом школом „14. Октобар“ и НВО „Буди човек“.

На традиционалним **Октобарским сусретима у социјалној заштити**, Центар „Путоказ“ представио је рад СОС Дечијих села кроз предавање „Заштита деце на интернету – искуство СОС Дечијих села Србија“.

Услуге "Путоказа" су препознате и цењене у локалној заједници. Евалуација рада **Центра „Путоказ“** спроведена међу корисницима (децом, младима и одраслима) и партнерима показала је висок степен задовољства услугама који су показали корисници и висок степен задовољства сарадњом, који су показали партнери.

Наш велики изазов у 2016 био је да обезбедимо одрживо финансирање нашег **Програма јачања породица у Нишу**. Напори да обезбедимо 20% финансирања од стране локалних власти нису уродили плодом, јер су годину обележили превремени избори и персоналне промене у локалним институцијама.

2.5. Пројекат „Јачање капацитета хранитељских породица“ (Ниш)

Овај пројекат је финансиран од стране **Британско – српског добровољног фонда** и спроведен у сарадњи са **Центром за породични смештај и усвојење Ниш**, са циљем јачања капацитета хранитеља за бригу о деци и стицања додатних знања и вештина потребних за разумевање промена и потешкоћа који се могу јавити у развоју детета, да би се успешно превазишли потенцијални проблеми, у најбољем интересу детета.

Пројекат је укључио **60 хранитеља** (СОС мајке и хранитеље из Ниша, Алексинца, Прокупља и Дољевца), **100 деце која одрастају у хранитељским породицама**, као и стручњаке из **Центра за породични смештај и усвојење**. Обуке за хранитеље организоване су у Нишу и **СОС Дечијем селу Краљево**. Теме којима је покривено **пет обука за 60 хранитеља** биле су: Комуникација и одговор на потребе деце и младих, Границе у међусобним односима, Изазови у одрастању деце и младих, Позитивни модел родитељства, Како изградити и сачувати поверење. Интерактивне радионице, које су укључиле и размену искустава о бризи о деци, водила је Виолета Благојевић, сертификовани психолог и психотерапеут. Током активности спроведених са циљем ослобађања од стреса 30 хранитеља провело је викенд у СОС породицама, током кога су имали прилику да посете туристичке атракције у Краљеву и Матарушкој бањи, као и манастир Жича.

Центар за подршку породици „Путоказ“, у оквиру овог пројекта, је за 28 деце из хранитељских породица, организовао је три радионице на тему конструктивног решавања проблема, док је „Супер аутобус“ тим организовао активности за укупно 100 деце у Алексинцу, Прокупљу и Дољевцу.

Заједничка новогодишња прослава, на којој је подељено 100 пакетића са школским прибором, играчкама и слаткишима организована је у просторијама **Центра за породични смештај и усвојење**.

2.6. Програм јачања породица Обреновац

Програм јачања породица у Обреновцу покренут је 2014. године кроз пројекат ургентне помоћи поплавленим подручјима, као **Центар за подршку породици**, чији су циљеви били пружање помоћи породицама да самостално функционишу и наставе са дневним животним активностима у хитној ситуацији, као и подршка креирању здравог, брижног и стабилног окружења за одрастање деце. Данас **Програм јачања породица у Обреновцу** функционише кроз директан рад стручног тима са породицама, са циљем унапређења квалитета живота детета у породици, поштовања права детета и подршке родитељима у кризи о деци. Активности центра подразумевају психолошку, психо-социјалну, едукативну и саветодавну подршку.

Од јуна 2016, рад **Програма јачања породица Обреновац** финансира се средствима која су обезбедила **СОС Дечија села Норвешка**. Средства су обезбеђена до краја 2018 и предвиђено је да се кроз програм обезбеди већи број услуга и квалитетнија подршка за децу и породице у ризику.

Четворочлани тим Центра за подршку породици у Обреновцу је током 2016, у складу са појединачним развојним плановима, обезбедио подршку за 40 породица, што значи да је обезбеђен читав низ различитих услуга за 77 одраслих, 5 младих људи и 100 деце. И у 2016, настављена је сарадња са Центром за социјални рад у Обреновцу, који је упућивао децу и породице у ризику на наше услуге. Сарадња на терену формализована је потписивањем Меморандума о разумевању у августу 2016.

У просторијама **Центра за подршку породици Обреновац**, током године, организоване су групне активности за децу и родитеље, током којих смо дискутовали на различите теме и размењивали искуства. Током активности за родитеље, старатеље и одрасле чланове домаћинства, разговарали смо о родитељским вештинама, педагошким методама и потешкоћама са којима се породице суочавају у свакодневном животу. Поред тога, за родитеље смо организовали креативне активности које су подразумевале израду накита и украса од дрвета и декупаж технику. За децу смо спроводили креативне и едукативне активности, током којих смо разговарали о темама као што су орална хигијена, квалитетно планирање слободног времена, социјализација и продуктивно учење. За децу смо, такође, обезбеђивали подршку у учењу.

У октобру смо започели сарадњу са основном школом у Грабовцу, у којој су наши запослени једном месечно одржавали радионице на различите теме, као што су заштита деце и дечијих права, решавање конфликта и сл. Радионице су у највећем броју случајева похађала деца којој пружамо подршку кроз **Програм јачања породица**.

Од фебруара смо укључени у програм који спроводи **Банка хране** и у оквиру кога локални маркети донирају воће и поврће корисницима наших услуга. До краја године донирано је 644 килограма хране за породице којима пружамо подршку.

Важне датуме и међународне празнике обележили смо заједно са породицама које користе услуге нашег Центра. Поводом **Ускрса**, на градском тргу смо организовали креативну радионицу са децом из Програма и децом из опште популације. **Међународни дан породице** обележили организацијом музичке радионице за децу и одрасле, такође на Тргу у Обреновцу. **Међународни дан СОС Дечијих села** обележили смо креативном радионицом, док смо **Светски дан Дечијих права** и **Међународну дечију недељу** обележили у сарадњи са локалном школом.

На другој евалуацији резултата **Програма јачања породица** и корисници и партнери су дали веома позитивне оцене и закључили да је оваква подршка врло корисна за локалну заједницу.

2.7. Програм јачања породица Нови Београд и Земун – „Оснаживање младих ромских породица“

Пројекат **“Оснаживање младих ромских породица”** покренут је са циљем да се подстакне социјална инклузија и смањење сиромаштва код Рома, који живе на територији Земуна и Новог Београда, у насељима „Земун поље“, „Марија Бурсаћ“, „Др Иван Рибар“ и „Камендин“. Пројекат подржава **Министарство спољних послова Немачке**, а спроводе **АДРА Србија** и **СОС Дечија села Србија** у сарадњи са **АДРА Немачка** и **Основном школом “Бранко Пешић”**.

План је да, у оквиру пројекта, за 100 младих Рома буду обезбеђене обуке и стручно усавршавање, за њих 30 стручна пракса и грантови за покретање сопственог бизниса, са циљем подршке њиховом запошљавању и економском оснаживању.

СОС Дечија села раде на **оснаживању породица**, са циљем да спречимо издвајање деце из породица и обезбедимо им бољу будућност.

Један од циљева пројекта је и да до његовог завршетка буде оснажено 60 породица из насеља Камендин, Земун поље, др Иван Рибар и Марија Бурсаћ.

Програм јачања породица у Београду започео је у септембру 2016, а до краја децембра у њега је било укључено 30 породица, односно 57 одраслих, 15 младих људи и 89 деце. Запослени на овом програму организовали су радионице, групна и индивидуална саветовања и обезбедили подршку за децу и одрасле, док је за најугроженије породице пружена и материјална помоћ, у складу са њиховим потребама.

На програму **„Оснаживање младих ромских породица“** ангажован је и **„Супер аутобус“**, који је сваког месеца, за децу организовао различите едукативне, креативне и рекреативне активности, са циљем подршке инклузији и развоју деце. Активности су организоване у **Основној школи „Бранко Пешић“**, за 200 деце на месечном нивоу.

2.8. Пројекат „Јаки млади – социјална инклузија и економска одрживост младих у ризику“

Овај **свеобухватни програм економског оснаживања младих**, спроводи се кроз пружање подршке социјалном и економском оснаживању младих, припадника рањивих група. Циљ пројекта је да се, током три године, колико је предвиђено да пројекат траје, кроз тренинге, обуке, курсеве, праксе, подршку запошљавању и грантове за покретање сопственог бизниса, обезбеди подршка за 300 младих људи који су одрасли без родитељског старања и који долазе из социјално и економски најугроженијих породица. Наведене активности спровode се у **Центру „Јаки млади“**.

Простор за Центар добијен је на корошћење од Града Београда, на период од 10 година, са попустом од 80% на тренутну цену изнајмљивања. Радови на опремању Центра завршени су у децембру 2016.

Током 2016, у сарадњи са партнерима, започели смо рад на дефинисању и пилотирању услуге путем које ћемо младима помоћи да се боље интегришу у друштво и боље позиционирају на тржишту рада и започели са активностима за младе.

Активности са младима започеле су у септембру у просторијама пословног инкубатора „Гнездо“, који је Град Београд основао као инкубатор за старт ап пројекте младих и невладине организације.

28. марта потписали смо Меморандум о разумевању са Градским центром за социјално предузетништво, Центром за социјални рад Града Београда, Центром за породични смештај и усвојење Града Београда, Центром за заштиту одојчади, деце и омладине Београд и Националном алијансом за локални економски развој (НАЛЕД). Добили смо подршку од Савета за запошљавање Града Београда, Тима за социјално укључивање и смањивање сиромаштва Владе Републике Србије (СИПРУ), Регионалне агенције за развој и европске интеграције Београд и Фонда за развој Републике Србије. Институције су одабрале своје представнике за Радну групу, чији је задатак да развије нову услугу – саветника за запошљавање младих.

Градски центар за социјални рад, Центар за породични смештај и усвојење и Центар за заштиту одојчади, деце и омладине имали су улогу у упућивању корисника на наше услуге, док је Национална служба за запошљавање обезбедила податке о тржишту рада, занимањима која су потребна на територији Београда и доступним обукама, преквалификацијама и субвенцијама, док је НАЛЕД радио на анализи положаја младих у ризику и лобирању да компаније подрже рад Центра „Јаки млади“, кроз обезбеђивање пракси за наше кориснике.

Партнерске организације су на услуге Центра упутиле 36 корисника, од којих су 22 одабрана за уводну обуку. За 13 младих људи урадили смо индивидуалне развојне планове, исто толико их је завршило обуку за активно тражење посла, 6 младих је завршило обуку „Основе предузетништва“, док је 5 прошло кроз различите обуке за стручно усавршавање из различитих области. 7 младих људи било је укључено у сарадњи са ГИЗ-ом, док је троје похађало стручну праксу, а двоје се запослило, са уговором на период од 3 месеца. У сарадњи са градским Центром за социјални рад, обезбедили смо праксу за 3 девојке.

Програм „Јаки млади“ смо 23. новембра 2016 представили на Националној годишњој конференцији о каријерном вођењу и саветовању, на којој је учествовало више од 100 учесника из целе Србије.

Предвиђено је да **Пројекат „Јаки млади“**, који спроводимо у сарадњи са Херман Гмајнер Фондацијом и партнерима (Савет за запошљавање града Београда, НАЛЕД, Градски центар за социјални рад Београд, Центар за породични смештај и усвојење Београд, Центар за заштиту одојчади, деце и омладине Београд, Национална служба за запошљавање филијала Београд и Привредна Комора Србије) уз суфинансирање Немачког Савезног министарства за економску сарадњу и развој, траје до краја 2018. године.

Како је „Путоказ“ показао Милошу прави пут

Петнаестогодишњи Милош је живео са мајком, јер су се његови родитељи развели. Није био у контакту са својим оцем. Његова мајка није имала сталан посао и њихова финансијска ситуација је била веома лоша. Поврх свега, дечак је почео дружење са неадекватном групом вршњака и скоро сасвим се отуђио од своје мајке.

Желећи да се уклопи у групу својих вршњака, није размишљао о последицама које његово понашање може изазвати и није могао да препозна лош утицај који су, дечаци са којима се дружио, имали на њега.

Ситуација је постала још гора, када је стигао до осмог разреда основне школе. Почео је да бежи са часова и, заједно са својим новим пријатељима, изазива проблеме у другим школама. Прекидали су часове, искакали кроз прозор и слично. Након што је школа пријавила његов случај Центру за социјални рад, јавила се могућност да буде послат у поправни дом. Али, уместо тога, Милош је послат у центар “Путоказ“ и укључен у Програм јачања породица. Забринут због могућности слања у поправну установу, дечак је пристао да сарађује и показао да је спреман да се промени и напредује.

Након неколико месеци рада, који је укључивао саветовање, помоћ у учењу и присуство радионицама, показале су се видљиве промене у дечаковом понашању. Унапређени су породични односи и Милош је почео да развија блискост са својим оцем. Од дечака који је бежао из школе, постао је одговоран ученик који је редовно испуњава своје школске обавезе. Уписао се средњу школу коју је желео и планира да је заврши на време, тако да може да нађе посао и помогне мајци са одржавањем домаћинства. Радионице којима је присуствовао помогле су му да развије нова интересовања и упозна нове пријатеље, што га је раздвојило од дечака који су лоше утицали на њега. Он је заиста волео да учествује у групним радионицама, па је због тога почео да похађа радионице и у Удружењу самохраних мајки, а сада је један од вршњачке едукатора и има могућност да подели своје знање и искуство са ученицима основних школа.

Милош сада има више самопоуздања, одговорнији је, и стекао је радне навике које му помажу да оствари своје планове за будућност.

Добили смо наду и снагу за будућност

Једна од породица коју подржава кроз Програм јачања породица у Београду, је породица коју чине самохрана мајка СН (36), две ћерке - Софија (23), Кристина (15) и син Урош (13).

Живе у неформалном ромском насељу. Корисници су социјалне помоћи и примају дечији додатак. Провели су годину дана у Немачкој, у потрази за бољим животом, али су били присиљени да се врате. Образовање деце је прекинуто током њиховог боравка у Немачкој. Сада сви иду у школу - Урош похађа 6. разред редовне школе, док су Софија и Кристина уписане у школу за образовање одраслих. Да би зарадиле живот, кћери помажу мајци у сакупљању секундарних сировина. Оно што сакупе, покушавају да продају. "Понекад можемо да зарадимо нешто, понекад не можемо. Никада није сигурно. Ово није посао, то је опстанак ", каже Софија.

У оквиру пројекта Софија је почела да похађа стручну обуку за фризера. Она каже да јој је највећа жеља је да нађе посао и да имају сигуран приход. Каже и да воли да прави фризуре и често стилизује косу дечака и девојчица у насељу, чак и без адекватне опреме. Због тога је изабрала курс за фризера и професију којом би волела да се бави у будућности. Веома је срећна када похађа часове на курсу и истиче да посебно воли практични део курса, који се одржава у фризерском салону, где може да стекне практична знања и вештине. Чланови породице, у оквиру Центра за подршку породици добијају подршку и када је у питању квалитетно провођење слободног времена и спречавање напуштања школе. Захваљујући саветовању Центра, најмлађи члан, породице, Урош, који је јако талентован за фудбал, учланио се у Фудбалски клуб „Раднички“ и почео да похађа тренинге који су бесплатни за њега. Поред тога, добио је комплетну фудбалску опрему, због чега је цела његова породица је веома срећна.

Велика промена десила се овој породици, чији су чланови сада имају наду у бољу будућност.

"Ја сам веома срећна због образовања. Срећна сам и због мог брата. Ово је нова прилика за мене и моју породицу ", каже Софија.

Трећи део: финансијски извештај

Финансије и локални приходи

У 2016, СОС Дечија села била су финансирана од стране Међународне организације СОС Дечија села и СОС Агенција за подршку програмима (73%), од стране државе (19,1%), из јавних фондова (0.7%) и од стране донатора из Србије (7.2%).

Ови подаци не укључују и Програм ургентне помоћи избеглицама „Солидарност“, који је покренут 2015 и финансиран од стране СОС Агенција за подршку програмима (90%) и других донатора из иностранства (10%).

И током 2016. смо наставили да развијамо и јачамо нашу базу корпоративних донатора. Успостављена су нова стратешка партнерства - са хотелом Marriott Courtyard Belgrade, који је као део хотелског ланца Marriott био део глобалне акције “You Eat We Give”, кроз коју су прикупљана средства за СОС Дечија села, као и са компанијом „Johnson & Johnson“, кроз пројекат посвећен развоју и здрављу новорођених беба, који ће се спроводити током 2017. и 2018. године. Значајне донације у протеклој години остварене су и кроз сарадњу са компанијама Coca Cola Hellenic, Metro Cash&Carry, Eurobank, (dm) Drogerie markt, Atlantic Group и са Америчком привредном комором. Сарадња је настављена и са партнерима који нас традиционално подржавају, као што су Телеком Србија, Bayer, ЕПС, Oriflame и Мазда.

У 2016, значајно је порасла видљивост СОС Дечијих села Србија – како у јавности, тако и у пословном сектору. Усвојена је комуникацијска стратегија организације и побољшања сарадња са медијима, тако да смо на крају године имали више од 200 медијских објава и 16 гостовања на телевизијама. Нови, значајан канал комуникације је постала Фејсбук страница СОС Дечија села Србија, која на крају године броји више од 5.000 фанова и преко 250.000 прегледа на месечном нивоу. СОС Дечија села представила су се пословној јавности и на различитим догађајима, као што су годишњи скуп Немачко-српске привредне коморе, догађај у организацији Словеначког пословног клуба и Сајам предузетништва у Београду, на којима смо се представили пред више од 500 компанија.

Наставили смо и да аплицирамо за средства из јавних фондова, у складу са потребама и испуњавањем услова. Током године аплицирали смо са 11 различитих пројеката код различитих донатора (Британско-српски добровољни фонд, НИС, Међународна организација СОС Дечија села, Чешка амбасада, итд.). За 7 апликација још увек чекамо одговор, док су за 4 одобрена средства.

